[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN ANNA MARIA VAN SCHURMAN [UTRECHT]
23 MAART 1651
5126

Samenvatting: Huygens stuurt, nu de *Pathodia* verleden tijd is, een aantal gedichten die betrekking hebben op de begrafenissen van Frederik Hendrik en Willem II.

Over een antwoord van Anna Maria van Schurman is niets bekend. Huygens schreef opnieuw op 27 januari 1651 (Worp 5, nr. 5269, p. 165).

Bijlagen: 'Ad Schurmannam Delphis' (Huygens 1651, gedicht); 'Ad Annam Mariam Schurmans inscriptum' (Huygens 1651, gedicht); 'In exortatam tempestatem' (Huygens 1651, gedicht); 'Ad Fœderatus Ordines' (Huygens 1651, gedicht); *Begraeffenisse* (Post 1651).

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 421, fol. 516r: ontwerp (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 421, fol. 150rv: later afschrift naar ontwerp (Constantijn (V) Huygens).

Vroegere uitgave: Worp 5, nr. 5126, p. 81: volledig.

Namen: Cato; Pieter Post; Gisbertus Voetius.

Titels: *Pathodia*.

Glossarium: musicus (muzikaal).

Transcriptie

[1]Annæ Schurmannæ.
Brevissimo impetu, [2]23 Martii 1651.

Amica nobilissima,

Quando Catonem fœminam agere voluisti, in theatrum ingressa ut exires, solis nimirum auribus pastis nescio quo meo cibo, totis, ecce, te exsequiis sequar, et licet non ignarus, quanto

> [3]Segnius irritant animos demissa per aurem
> Quam quæ sunt oculis commissa fidelibus.

Omissis nunc musicis inficetiis meis, quibus nimium est quod vacasti semel, ad hoc genus spectaculi denuò te voco, cujusmodi sub crepusculum vespertinum, nimiâ pompæ □150v□ morâ, incommodè vidisti, nescio an spectando lassior an expectando. Accedit quod commentarioli, quem vides, in gratiam pictoris amicissimi, autorem hanc meam manum frequens rumor facit, ut jam, quocumque te proripias, vix evadas aut loquacitatem meam aut scriptiunculas. Subjungo proinde et epigrammatium in funus nuperum, quod inter meorum insulsissima tua certè humanitas non censebit. Equidem hoc ipsum hactenus non vulgo, ne quidem inter amicos.

Terret quippe nos sæculi iniquitas, per quod de Dominis Auriacis vix impunè quis usurpet solenne illud numismatum antiquorum, OPTIMI PRINCIPES. Consule tu autori quoque pro tuâ prudentiâ, nec temere cui copiam facito versiculorum quantumvis innocentium. Quos de tutelâ vides, non est quod sollicitè celentur. Versantur quippe in argumento bonis laudabili, fortasse nec pessimis improbando. Supersunt plura non infimi commatis, quibus te in musæo Zulichemio distinere certum erat. At tu fugere maluisti, indignantibus Musis, quæ se despectui Schurmannæ fuisse nondum dolere cessant. Erit cum emendare culpam voles, cujus te nolit Voetius esse ream. Fiat, fiat, virgo mea, si quo penes te in pretio est qui simul vivere et [4]vobis esse desinet.

1. KA XLV: <Annæ Mariæ Schurmannæ>.
2. KA XLV: datering onderaan.
3. Horatius, *Ars poëtica*, 180-181.
4. KA XLV, Worp: <vobis> ontbreekt.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

http://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5126

Virtutis tuæ cultor addictissimus
C.H.

Vertaling

Aan Anna Maria van Schurman.
In één adem, 23 maart 1651.

Edele vriendin,

Aangezien u zich als de vrouwelijke Cato wilde gedragen, het theater was ingegaan opdat u het zou verlaten met alleen de oren gevoed door enig voedsel van mij, zal ik u, zie hier, volgen met een volledige [5]uitvaart, zij het evenmin onkundig van het gegeven hoezeer

> [6]Minder het naar het oor weggezondene de geest prikkelt
> Dan dat wat aan het trouwe oog wordt toevertrouwd.

Na nu mijn slappe [7]muziekstukken te hebben weggelegd, waarvoor één keer om u er mee bezig te hebben gehouden al te veel is, roep ik u opnieuw tot zo'n soort [8]schouwspel, van het soort dat u in de avondschemering, door een te lange duur van de uitvaart, [slechts] slecht hebt gezien, vermoeider door ik weet niet het zien of door het wachten. Daarbij komt nog dat een hardnekkig gerucht mijn hand de schrijver maakt van het [9]commentaartje dat voor u ligt, ter wille van een bevriende schilder [Pieter Post], zodat u nu, waarheen u zich ook voortspoedt, nauwelijks mijn babbelzucht of mijn geschriftjes kunt ontvluchten. Ik voeg er daarom nog een [10]epigram op een recente begrafenis bij, dat u in uw welwillendheid te midden van mijn flauwe rijmpjes niet zult afkeuren. Tot nog toe heb ik dit [epigram] nog niet openbaar gemaakt, zelfs niet onder vrienden.

De rampspoed van deze tijd jaagt ons immers schrik aan, waardoor iemand nauwelijks ongestraft dat plechtige opschrift van oude munten kan gebruiken voor de heren van Oranje: 'Verheven vorsten.' U moet jegens de auteur omzichtig handelen, in overeenstemming met uw wijsheid, en niet lichtzinnig voor iemand een afschrift maken van hoe onschuldig ogende versjes dan ook. [11]Die welke u over de voogdij ziet, geven geen aanleiding ze bezorgd te verbergen. Zij handelen immers over een onderwerp dat voor de goeden prijzenswaardig is, en voor de slechten wellicht niet afkeurenswaardig. Er zijn er meer die niet al te slecht zijn, waardoor u zeker in de Zuilichemse bibliotheek in beslag zou worden genomen. Maar u wilde liever vluchten, tot verontwaardiging van de Muzen, die nog niet hebben opgehouden verdriet te hebben over de minachting die [juffrouw] Schurman hen heeft betoond. Dat zal [pas] gebeuren wanneer u het misdrijf wilt goedmaken, waarvan [de heer Gisbertus] Voetius niet wil dat u de schuldige bent. Laat het zo zijn, mijn juffrouw, als voor u iets betekent hij die tegelijk zal ophouden met leven en de uwe te zijn.

De toegewijde dienaar van uw kunde,
Constantijn Huygens.

5. 'Ad Schurmannam Delphis,' 11 maart 1651 (Gedichten 4, p. 254). Nederlandse vertaling: 'Uyt het Latynsch,' 12 maart 1651 (pp. 254-255).
6. Horatius, *Ars poëtica*, 180-181.
7. *Pathodia*.
8. Pieter Post, *Begraeffenisse van Syne Hoogheyt Frederick Hendrick* (Amsterdam: Nicolaes van Ravesteyn, 1651), met de serie prenten door Pieter Nolpe naar Posts tekeningen van de begrafenisstoet van Frederik Hendrik op 10 mei 1647.
9. 'Ad Annam Mariam Schurmans inscriptum pompæ funeris Auriaci per P. Postius ære expressæ,' 19 maart 1651 (Gedichten 4, p. 256).
10. 'Inexortam tempestatem et diluvia sub exequias Gulielmi Principis Auriaci,' 8 maart 1651 (Gedichten 4, p. 253).
11. 'Ad Fœderatos Ordines pro pace Domus Auriacæ votum,' 4 februari 1651 (Gedichten 4, p. 242-243).

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

http://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5126